

De Groene Gids

Afdelingsblad van IVN Ede, Nummer 2025 - 2

Met speciale aandacht voor roofvogels

Met Rob van de Bor en andere onderwerpen

Met de column en de kinderpagina

Sinds kort zijn we dealer van Opticron: een sympathiek Brits familiebedrijf met een hart voor de natuur – en daarmee helemaal in lijn met IVN.

In onze showroom in Wolfheze vind je een mooie selectie verrekijkers, spottingscopes en vergrootglazen. Opticron biedt opvallend veel voor z'n geld, met o.a. ED-glas en field flattening-techniek. In het Verenigd Koninkrijk komt hun optiek regelmatig als beste uit onafhankelijke testen.

Speciaal voor de lezers van De Groene Gids: tot 1 augustus 2025 10% korting op alle Opticron-producten (bij afhalen).

Kijk op natuurgadgets.nl voor ons volledige assortiment – boordevol inspiratie voor natuurliefhebbers.

Lawijckerhof 32, Wolfheze 026-2060099

Gegevens van IVN Ede

BESTUUR

Voorzitter: Joop Ernst, voorzitterivnede@gmail.com

Vicevoorzitter: Dico Wijma, bestuurslidivnede@gmail.com

Secretariaat: Truus van Otterloo en Gerda Oppedijk, secretariaativnede@gmail.com; 0318-621059,

Penningmeester: Michiel Sytsma, penningmeesterivnede@gmail.com

ERELEDEN van de afdeling

Joke Veltkamp, Wiebe Verbaan

GEGEVENS

Postadres: Sprengenberg 9, 6718DD Ede

Ledenadministratie: voor alle mutaties (adreswijzigingen, wijziging rekeningnummer, aanmelden of opzeggen van een lidmaatschap): ivn.nl/contact

Website: <https://www.ivn.nl/afdeling/ivn-ed>

Webmaster: Niels Grandia & Sander Belgraver, webmasterivnede@gmail.com

WELKOM NIEUWE LEDEN:

Everdien v. d. Bijl, Ede
Batty Kornaat, Ede
Suzan Tessels, Ede
Sara Bos, Otterlo

Marie-josé Hendriks, Randwijk
Ton van Kampen, Ede
Liesbeth Blanken-Top, Ede
Erik Wassink, Ede

Sascha van der Meij, Ede
Anita Bos Van Dalen, Bennekom
Maarten van der Meer, Wageningen

CONTRIBUTIE

Lid: standaard € 25,00 (extra bijdrage mag)

Huisgenoot lid: standaard € 12,50 (extra bijdrage mag)

(Alleen mogelijk in combinatie met een betalend lid)

Vrienden/donateurs dragen bij via bankrekening:

NL 54 INGB 0000 9515 88 t.n.v. IVN Afdeling Ede

De minimum bijdrage bedraagt € 12,50

WERKGROEPEN

Scholen:

Joke Veltkamp, 0317-420703, gewoonjokev@gmail.com

Ad Meijs, 0318-418273, a.meijs@chello.nl

Jeugdclub:

Ineke Jansonius, 0317-413884,
bosvriendjes.ivnede@gmail.com

Vogels:

Hans Westendorp, 0318-418465,
vogelwerkgroep.ivn.ede@gmail.com of
j.g.westendorp@kpnmail.nl

Natuurfotografie:

vacant

Flora:

Jeltje Zeelenberg, 0318-413486,
jeltjezeelenberg@outlook.com

Natuurgidsen:

Christ Elsten, 0318-413797, christelsten@planet.nl

De Groene Gids

IVN Ede - 2025-2

Van het Bestuur

Het is genieten in deze periode in de natuur. Begin april zagen we tijdens een paddenexcursie jonge beuken in alle stadia van ontkiemen. Bij sommige zat het beukenootje er nog op, bij andere zag je duidelijk de olifantsoren. Er waren er ook waar de eerste echte blaadjes al te zien waren. Later in april stond er van alles in de bloei. Langs de N224 bloeide de brem al. Toen eind april de rotonde bij de Langenberg aangepakt werd, kon je over een stille Ginkel naar het natuurcentrum fietsen. Je hoorde alleen vogels en verder niets. Genieten!

Ondertussen bereidt het bestuur zich voor op de ALV, die op 19 mei gehouden wordt in het vernieuwde Natuurcentrum en op allerlei activiteiten die in de zomer en herfst plaats vinden, zoals het Fête de la Nature, een wandeling voor nieuwe leden in september en een werkgroepenvergadering in oktober.

En blijf in de tussentijd genieten van wat Fop I Brouwer indertijd noemde: alles wat groeit en bloeit en ons altijd weer boeit.

Van de Redactie

Voor je ligt weer een goedgevulde Groene Gids. Het thema Roofvogels heeft een aantal mensen tot schrijven uitgedaagd, en dus kregen we voldoende artikelen, waaronder een mooie bijdrage over de torenvalk met een serie prachtige foto's én het plan voor een nestkast op de Ginkelse heide. Vogelbescherming Nederland en SOVON hebben het jaar 2025 uitgeroepen tot het jaar van de torenvalk. Aan deze prachtige vogel wilden we in ieder geval aandacht besteden en dat is gelukt.

Helaas kan ons redactielid Nancy Beenken vanwege studie en drukke werkzaamheden niet meer deelnemen aan de redactie. Op deze plaats willen wij haar bedanken. We zullen haar jeugdige inbreng erg missen. Gelukkig blijft Nancy wel regelmatig de column schrijven.

Wie het leuk vindt onze redactie te versterken, is van harte welkom. Wel moet je er op rekenen dat we eens in de drie maanden gedurende drie weken even flink druk zijn. Je moet dus rekenen op piekbelasting. Fijne zomer met regen en zonneschijn gewenst.

Beste Schrijvers, uiterste datum voor inleveren kopij: 1 augustus 2025

Auteursinstructie:

1. Kopij inleveren vóór sluitingsdatum via email: redactie.gg@gmail.com
2. Tekst in doc of docx, maximaal 2000 woorden (vier kolommen)
3. Foto's apart in jpeg of png. **MET BRONVERMELDING.**
Elke foto neemt een plaats in van 100 woorden.
4. In het algemeen geeft een mix van één foto op 250 woorden het meest evenwichtige beeld. Dus 5 tot 6 foto's in een artikel van vier kolommen. Foto's zijn niet verplicht.

Inhoud

- 2 Gegevens IVN Ede
- 4 Belangrijke data
- 4 De torenvalk
- 5 Een bizarre ontmoeting
- 6 Stand van roofvogels
- 7 Onze verhuizing
- 8 Fotocollage
- 9 Bosuilennestkast
- 10 Roofvogels in de tuin
- 11 Natuurmoment in Ede
- 11 De houtsnip
- 12 Over vleermuizen
- 12 Rob van de Bor een lintje
- 13 Een excursie
- 14 Ledenenquête 2025
- 14 Over de adverteerder
- 15 Column

Foto's voorblad

Boven: Henk Schuijt

Onder: Jany van Zijtveld

Colofon

Redactie:

Remieke Niermeyer

Vacature

Corine Klapwijk

Vacature

Vormgever:

Leo Klapwijk

Redactieadres:

redactie.gg@gmail.com

Kopij vóór 1 augustus 2025

Auteurs zie de auteursinstructie

De Groene Gids is het contactblad van IVN Ede en verschijnt vier maal per jaar.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden artikelen al dan niet te plaatsen, in te korten of aan te passen.

Belangrijke data voor de komende maanden

wo 23 juli	Kinderactiviteit	Proosdij	13.30 – 15.30
za 6 sep	Fête de la Nature	Proosdij	13.30 – 16.30
za 20 sep	Middag met/voor nieuwe leden, nieuwe leden sinds vorig jaar én de werkgroepen worden hiervoor apart uitgenodigd		
ma 13 okt	Wergroepenoverleg	Proosdij	
wo 22 okt	Kinderactiviteit	Proosdij	13.30 – 15.30

De torenvalk

HANS WESTENDORP

De torenvalk is een kleine roofvogel (lengte kop-staart: 30 tot 36 cm, spanwijdte: 65 tot 82 cm). Het vrouwtje is iets groter dan het mannetje. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het vrouwtje de eieren moet leggen en het grootste aandeel heeft in het bebroeden van de eieren en het warmhouden van de jongen. Een iets groter lichaam is dan wel zo handig. Doordat mannetje en vrouwtje onderling iets verschillen in grootte (een man weegt circa 190 g en een vrouw circa 220 gram), kunnen ze samen het voedselaanbod optimaal benutten. Ze vullen elkaar aan: het mannetje richt zich iets meer op de kleinere prooien (vogels ter grootte van een mus, regenwormen en insecten) en het vrouwtje focust juist wat meer op de grotere prooien (vogels ter grootte van een spreeuw, hagedissen en af en toe een mol).

Het verschil in grootte tussen man en vrouw torenvalk is overigens maar beperkt en dat betekent dat beide zich vooral richten op de meest voorkomende en mede daardoor favoriete prooi: veldmuizen. Torenvalken bouwen zelf geen nest. Ze broeden bij voorkeur op hoge plekken in het open veld. Mits deze omringd wordt door bijvoorbeeld weiland, bouwland of heide, kan een 'toren' prima als nestplaats worden benut. Dit geldt ook voor hoge schuren, een schaapskooi, een hoogspanningsmast (met een speciaal aangebracht plateau) of een windmolen (en dan bedoel ik niet die hoge monsters van tegenwoordig, maar het metalen type van misschien iets meer dan vijf meter hoog, waarmee in mijn jeugd het waterpeil – vaak kraakend en piepend – gereguleerd werd).

Oude kraaiennesten in hoge bomen, worden ook als broedplaats gebruikt. Helaas zijn solitaire oude bomen en vergeten schuurtjes in het open land steeds zeldzamer geworden. De torenvalk is waarschijnlijk het best te herkennen aan zijn karakteristieke manier van jagen: stilhangen in de lucht (het bidden) soms gevolgd door een duik naar de prooi op de grond. Een voor de hand liggende grap is natuurlijk dat de torenvalk bidt voor het eten. Veel leuker en aannemelijker vind ik de volgende verklaring: het Engelse woord voor prooi is prey. Het Engelse werkwoord to prey betekent zoiets als speuren naar prooi, terwijl to pray wordt vertaald met bidden. In de uitspraak is er geen verschil te horen tussen 'he is preying' en 'he is praying'. Waarschijnlijk is er dus ooit gewoon een foutje gemaakt bij het vertalen.

Helaas gaat het niet goed met de torenvalk. Verschillende factoren dragen bij aan de achteruitgang van de soort:

- Geschikte nestplaatsen (zoals ik hieronder beschreven heb) worden steeds schaarser.
- Door de intensivering van de landbouw zijn kruidenrijke graslanden en ruigtes verdwenen, wat resulteert in een afname van het aantal veldmuizen. Overschakelen op alternatieve prooien, zoals jonge vogels, insecten en (weinig voedzame) regenwormen, lukt de vogels maar ten dele.
- De toename van soorten als buizerd en havik is op zich natuurlijk positief nieuws, maar dit kan wel ten koste gaan van de torenvalk. Enerzijds vanwege de concurrentie om voedsel en anderzijds omdat de torenvalk direct ten prooi kan vallen aan (met name) havik.
- Torenvalken jagen graag langs wegen. Vooral in natte periodes verblijven muizen graag in de relatief hoge en daardoor droge bermen van snelwegen. Lichtmasten en verkeersborden langs snelwegen en provinciale wegen vormen goede uitzichtposten. Maar hierdoor lopen torenvalken ook een groter risico om slachtoffer te worden van het langsrazende verkeer.
- Torenvalken kunnen besmet raken met het hoogpathogene vogelgriepvirus H5N1 (vooral wanneer veldmuizen schaars zijn en ze moeten overschakelen op vogels en andere alternatieve prooien). De populatie torenvalken is in de afgelopen 75 jaar met maar liefst 75% (**vijfenzeventig procent!!**) afgenomen. Helaas zet de neerwaartse trend zich nog steeds voort.

Plannen voor een torenvalkennestkast op de heide

Donderdagochtend 3 april hebben drie leden van de vogelwerkgroep (Vincent, Niels en ik) een oriënterend bezoek gebracht aan de Eder en Ginkelse Heide om te onderzoeken of dit mogelijk een geschikte broedlocatie zou zijn voor torenvalken. Als vogelwerkgroep zouden we graag een nestkast voor torenvalken op de heide willen plaatsen, mede omdat 2025 door Vogelbescherming Nederland en Sovon is uitgeroepen tot Het Jaar van de Torenvalk. In onze regio zijn meerdere plekken geschikt voor het plaatsen van een torenvalkennestkast. Waarom hebben wij ons oog laten vallen op de heide? De Eder en Ginkelse Heide vallen grotendeels onder het beheer van Defensie en dat maakt het krijgen van toestemming niet eenvoudig. Om nu geen valse verwachtingen te wekken: die toestemming hebben we op dit moment ook nog niet.

Het antwoord op de vraag is eigenlijk betrekkelijk eenvoudig. Op de heide zien we regelmatig torenvalken vliegen en voor zover wij weten, is er daar geen geschikte broedlocatie. Onze vogelwerkgroep heeft educatie hoog in het vaandel: een nestkast voor torenvalken in een gebied dat bekend en geliefd is bij waarschijnlijk iedere inwoner van de gemeente Ede zou natuurlijk prachtig zijn. Een nestplaats kan hier aan torenvalken een geschikte broedlocatie bieden en tegelijkertijd een educatief doel dienen. De nestkast zal immers voor het wandelend publiek zichtbaar zijn. Via onze website (en wellicht ook middels een klein informatiebord) kunnen we het publiek informeren over de torenvalk in het algemeen en over de actuele stand van zaken met betrekking tot deze nestkast.

Onze vogelwerkgroep beschikt al over een prachtige torenvalkennestkast die door vogelwerkgroeplid Barend is vervaardigd. Natuurlijk is het wel belangrijk dat er een redelijke kans is op een positief broedresultaat in de komende jaren. Bovendien zal Defensie voorwaarden verbinden aan een mogelijke locatie en aan monitoring door onze vogelwerkgroep. Dat zijn de uitdagingen waar we nu voor staan. Niet wetend dat een groot deel van de heide diezelfde dag nog in rook zou opgaan, hadden we donderdagochtend 3 april bij de schaapskooi een ontmoeting met de heer Roel van Ewijk (terreinopzichter Defensie Eder en Ginkelse Heide) en met de heer Henk van de Brandhof (schaapsherder Ginkelse Heide). Het was een spontaan, ongepland, maar vooral ook heel prettig gesprek. Beiden stonden (en staan nog steeds) positief tegenover onze wens om op de heide een nestkast voor torenvalken te plaatsen.

Met de volgende stap (het verkrijgen van toestemming van zowel Defensie als het Rijksvastgoedbedrijf) is al wel een begin gemaakt, maar (zoals gezegd) deze is nog niet gezet. We zijn zeker hoopvol. Van de ontwikkelingen houden we u op de hoogte.

2025: Jaar van de Torenvalk

Om de torenvalk te helpen, worden in 2025 verschillende initiatieven genomen die moeten leiden tot verbetering van broedmogelijkheden en voedselaanbod. Naast het aanbieden van nestkasten kun je ook denken aan het aanleggen van takkenrillen en muizenruiters en aan behoud en herstel van houtwallen en andere landschapsstructuren. Zo trachten Vogelbescherming Nederland en SOVON Vogelonderzoek Nederland de leefomstandigheden van de torenvalk te verbeteren. Onze vogelwerkgroep hoopt door het plaatsen van een nestkast op de heide (en in de toekomst wellicht ook op andere plekken) en door het geven van voorlichting een bescheiden bijdrage te kunnen leveren aan het herstel van de torenvalk.

Via deze link (<https://sovon.nl/tellen/telprojecten/jaar-van-de-torenvalk>) kunt u meer lezen over 'Het Jaar van de Torenvalk' en ook hoe u zelf concreet een steentje kunt bijdragen!

Een bizarre ontmoeting

HANS GONGGRIJP

Het is al lang geleden, maar ik herinner het me nog als de dag van gisteren. Vroeger was ik sportief en jogde en rende ik vaak op zondagmorgen door de bossen en over de hei en genoot ik van de stilte en de mooie natuur.

Op een keer rende ik door het bos van het Kreelse Zand toen er plotseling iets over mijn haren streek en ik een grote schaduw zag overkomen. Ik schrok me een ongeluk en keek om mij heen wat dat nu weer was. Vlakbij in een boom zat een grote buizerd die mij kwaadaardig aankeek. Hij was de boosdoener. Vol bewondering bleef ik naar de buizerd kijken.

Na een poos ging ik weer hard lopen, maar na nog geen tien meter voelde ik weer de buizerd door mijn haren vliegen. Verbaasd stopte ik. Wat nu te doen? Ik besloot verder te gaan met een grote stok boven mijn hoofd. Dat was afdoende, want ik had geen last meer van die roofvogel.

Kort daarop kwamen er bordjes langs het fietspad met de tekst 'Pas op buizerd'. Kennelijk hadden meer mensen hetzelfde meegemaakt. Ik begreep later dat ik nog geluk heb gehad. Veel hardlopers en fietsers waren aangevallen door buizerds die daarbij met hun klauwen de hoofden van de slachtoffers grepen. Tot bloedens toe. Ik ben daarna maar niet meer gaan hard lopen in het Kreelse Zand.

Witte Buizerd

Foto: www.natuurverslaving.nl

Stand van roofvogels in Nederland

Hans Westendorp van de Vogelwerkgroep heeft een interessante tabel voor ons samengesteld. Heel hartelijk dank.

Overzichtstabel van de roofvogels in de regio Ede, inclusief enkele 'nieuwkomers' (als broedvogel)					
Soort	Herkenning (beide geslachten, evt. man (♂) en vrouw (♀) apart	Biotoop	Nieuw?	Broedstatus	Trend
Bulzerd	Zeer variabel, variërend van donkerbruin tot bijna wit; brede vleugels; op borst vaak een V-vormige 'ambtsketting'; brede vleugels in vlucht	Open veld, heide, bossen	Nee	Standvogel	Stabiel
Wespendief	Variabel; lijkt op bulzerd, maar met langere staart; staart heeft drie donkere banden; duifachtige kop; ♂: grijze kop; ♀: bruine kop	Loofbossen met open plekken	Nee	Zomervogel	Afnemend
Torenvalk	Spitse vleugels; ♂: grijze kop; bruine gevlekte rug; grijze staart met zwarte eindband; ♀: bruine kop; bruine gestreepte rug en staart	Open veld, heide, bosrand	Nee	Standvogel	Afnemend
Boomvalk	Lijkt op kleine slechtvalk; donkere bovenkant kop en baardstreep en lichte wangen; grijze rug, rode 'broek'; borstvlekken in de lengte	Open veld, heide, bos, moeras	Nee	Zomervogel	Afnemend
Slechtvalk	Forse valk; spitse vleugels; donkere bovenkant kop en baardstreep contrasteert met lichte wangen en borst; rug grijs; borst 'dwarsgevekt'	Open veld, heide, bebouwd gebied	Ja	Standvogel	Toenemend
Sperwer	Korte, ronde vleugels en lange staart; ♀ groter dan ♂; witte borst met oranje (♂) of bruine (♀) horizontale strepen; ♀ lichte wenkbrauw	Bossen, tuinen, parken, open veld	Nee	Standvogel	Afnemend
Havik	Groter dan sperwer; lichte borst met bruine dwarsstreping; lichte wenkbrauwstreep; ♀ is groter en donkerder dan ♂	Bossen, parken, open veld	Nee	Standvogel	Stabiel
Bruine kiekendief	Vleugels in V-vorm; vliegt laag, schommelende vlucht; ♂: bovenkant vleugels van rug naar punt: bruin, grijs, zwart; ♀: bruin; roomwitte kop	Open veld, riet- en moerasoever	Nee	Zomervogel	Afnemend
Blauwe kiekendief	Vliegbeeld als bruine kiekendief, maar slanker; ♂ grijsblauw met zwarte vleugelpunten en witte stuit; ♀ geheel bruin, met witte stuit	Open veld, riet- en moerasoever	Nee	Wintergast	Afnemend
Visarend	Lijkt op lichte bulzerd, maar groter en slanker; wit-bruine, lange, geknikte vleugels, lichte kop met zwarte oogstreep; witte borst	Grote meren, rivieren, wetlands	Ja	Zomervogel	Toenemend
Rode wouw	Slanke roofvogel met lange diepgevorkte staart; oogt 'kleurrijk' door roodbruine borst en zwart-witte vleugels aan onderzijde; lichte kop	Open veld, heide, bosranden	Ja	Standvogel	Toenemend
Zwarte wouw	Staart veel minder diep gevorkt vergeleken met rode wouw; veel donkerder (minder 'kleurrijk'; soms bijna zwart) en kleiner; lichte kop	Open veld, nabij water, bebouwing	Ja	Zomervogel	Toenemend
Zeearend	Zeer grote, imposante roofvogel ('vliegende deur'); brede, rechte vleugels; korte, witte, wigvormige staart; lichte kop; grote gele snavel	Grote meren, rivieren, wetlands	Ja	Standvogel	Toenemend

Hans Westendorp

Bronnen:

- Sovon Vogelonderzoek Nederland (2018). *Vogelatlas van Nederland*. Nijmegen.
- Sovon Vogelonderzoek Nederland (2024). *Vogelbatias valans 2024*. Nijmegen.
- Vogelbescherming Nederland (2023). Soortinformatie en trends. Geraadpleegd via www.vogelbescherming.nl
- Svensson, L., Mullarney, K., & Zetterström, D. (2023). *ANWB Vogelgids van Europa* (6e druk).
- Werkgroep Roofvogels Nederland (2023). Rapportages en soortinformatie. www.werkgroeproofvogels.nl
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2020). *Rode Lijst Vogels Nederland*.

FA ROOSENBOOM

Graanhandel

ROOSENBOOM
VERKOOPADRES: KAMPSTRAAT 10

- Konijnvoer
- Honden en Katten
- Vogelvoer
- Duivenvoer
- Hooi per zak of baal
- Haksel, Houtvezel of stro
- Kunstmest
- Biologische Meststoffen
- Potgrond
- Bemeste Tuinaarde
- Compost

Telefoon 0318-610680

ROOSENBOOM BOSPOORT 33

Molenaar, graan en meel
Fourage en Kunstmesthandel
Vogelzaden en Kleindiervoeders

Geopend:
Ma t/m Vrij 08.30 – 12.30
13.30 – 18.00
Zaterdag 08.30 – 14.00

Onze verhuizing

HENK VELDKAMP

Drie jaar geleden verruilden we ons huis in Ede voor een fijne plek in Wolfheze. Geen grote stap op de kaart, maar wel nog een stap dicht bij de natuur. In Ede is de natuur ook nooit ver weg. Maar hier lopen we onze straat uit en staan we binnen een paar minuten in het bos of op de Doorwerther of Wolfhezer Heide. Een wandeling van vijf tot zeven kilometer is al snel de standaard geworden. En dan zijn er van die geluksmomenten. Zoals die keer dat ik een buizerd tussen de boomtoppen zag manoeuvreren. Niet de paalzittende snelwegvariant die wacht op een ongelukkig konijn, maar een trotse zwever, autonoom en kalm. Iemand vroeg me ooit wat mijn mooiste natuurmoment was – dat dus. Misschien herken je het wel.

Een ander hoogtepunt, iets lager bij de grond, is de blauwe kiekendief. Regelmatig zien we er een laag over het open veld slingeren, op zoek naar muizen. Een sierlijke jager met een opvallend fladderende vlucht. In de winter heb je op de Reijerscamp in Wolfheze een grote kans om er een te spotten. Vooral in de ochtendschemering zie je ze jagen vlak boven de grond. Zowel het bruine vrouwtje met haar kenmerkende witte stuit als het asgrijze mannetje met zwarte vleugelpunten zijn een lust voor het oog. De blauwe kiekendief is in Nederland een schaarse broedvogel – vooral in de duinen en op de Waddeneilanden. Als wintergast komt hij op meer plekken voor: met name in

Blauwe kiekendief

Foto: auteur

open gebieden zoals de Veluwe, het rivierengebied en Flevo-land.

Tijdens een vroeg voorjaarsweekend op Texel hadden we het geluk een mannetje van de bruine kiekendief langere tijd te kunnen observeren. Ook een sierlijke verschijning, al is de vlucht iets krachtiger en minder wiegend dan die van zijn blauwe verwant. De bruine kiekendief is in Nederland een algemenere broedvogel, met name in moerasgebieden en rietvelden. Zijn baltsvlucht – een soort stuntvliegen met duiken en klimmen – is spectaculair, maar ook in rust is het een indrukwekkende vogel. En net als bij de blauwe kiekendief is ook hier het verschil tussen man en vrouw goed te zien: de man heeft een lichtgrijs-bruine rug en contrasterende zwarte vleugelpunten, terwijl het vrouwtje donkerbruin is met een lichte kop.

Bruine kiekendief

Foto: auteur

Het zijn dit soort ontmoetingen die het wandelen in onze nieuwe omgeving zo bijzonder maken. Geen dag is hetzelfde, geen wandeling voorspelbaar. Al maak ik vaak hetzelfde rondje. En wie weet, misschien vliegt er op een ochtend plots weer een buizerd tussen de boomtoppen of tekent de wiegende vlucht van een kiekendief zich af tegen de opkomende zon. Soms denk ik: wat een rijkdom, om dit vlak bij huis te mogen meemaken

Buizerd op Planken Wambuis.

Foto: auteur

Deze foto's en
de foto's
zonder
onderschrift
zijn gemaakt
door leden
van de
vogelwerk-
groep
Dank!

De bosuilennestkast

VAN HET ERICAPARK IN BENNEKOM
HANS WESTENDORP

Onze vogelwerkgroep beheert momenteel drie bosuilennestkasten. In november 2022 hebben de vogelwerkgroepledenleden Barend, René, Rik en ik één ervan geplaatst in het Ericapark in Bennekom. Barend heeft deze nestkast zelf gemaakt. Het eerste broedseizoen hebben we de nestkast met rust gelaten.

In de zomer van 2024 hebben we deze nestkast gecontroleerd (tegelijk met de nestkast van het Horapark in Bennekom en de Gemeentelijke Begraafplaats in Ede). In geen van de drie kasten troffen we sporen aan die duidelijk wezen in de richting van bewoning door bosuilen.

In de kast van het Ericapark troffen we een (kapot) ei aan en veerresten van ekster en hout- of holenduif. Destijds hebben we de conclusie getrokken dat het ei afkomstig is van een holenduif en dat er in de nestkast een steenmarter woonde. Begin maart van dit jaar kreeg ik een berichtje van een van de bewoners van het Ericapark: vroeg in de avond was er geluid van bosuilen te horen, maar deze keer klonk het 'anders dan anders'.

De nestkast

Foto: Henk Schuit

Dat was genoeg aanleiding om het plan op te vatten om onder de nestkast een wildcamera te plaatsen. Het avontuur was begonnen. Zowel Henk Schuit als ik hadden 'ergens' een wildcameraatje liggen. We moesten ons allebei opnieuw gaan verdiepen in het weer gebruiksklaar maken van zo'n ding. (Heel erg gebruiksvriendelijk zijn ze niet.)

Twee dagen later had Henk 'm als eerste operationeel en dus maakten we een afspraak met onze contactpersoon van het Ericapark om de camera te plaatsen. De bewoners van het Ericapark stellen het op prijs dat wij altijd vooraf even melden wanneer we een bezoek aan de nestkast willen brengen. Het is heel begrijpelijk dat ze liever niet willen dat iedereen zomaar hun park in- en uitloopt.

Met wat kunst-en-vliegwerk hebben we de camera schuin onder de nestkast geplaatst. Het lastige met dit soort cameraatjes is dat je overdag slecht zicht hebt op het

schermje en dat goed richten een hele uitdaging is. In de hoop dat we de camera goed ingesteld hadden, lieten we 'm met rust. De camera zou telkens een foto maken zodra er iets bewegends in beeld kwam. Twee dagen later gingen we voor het eerst kijken of de camera bruikbare beelden had opgeleverd. Nou, foto's genoeg. Steeds de nestkast mooi in beeld (dat wel) maar nu eens met een takje in de linkerbovenhoek, dan weer met een bewegend blaadje rechts in beeld... De camera had zo een paar duizend opnames gemaakt! Het was een hele klus om alle beelden goed te checken of er niet stiekem toch iets te zien zou zijn dat de aanwezigheid van één of ander dier zou verraden.

De nestkast

Foto: Henk Schuit

Natuurlijk hoopten we op een bosuil, maar hielden op basis van onze bevinding van vorig jaar meer rekening met een steenmarter. Terwijl we de camera aan het checken waren, zagen we een eekhoorn bovenop de nestkast zitten. Dus ook die moesten we toevoegen aan ons lijstje van mogelijke bewoners. Helaas leverden de eerste paar duizend foto's niets concreets op.

Maar we hielden vol. De instellingen voor infra-rood werden verder aangescherpt, we kozen een andere plek voor de camera (dàár waar bewegende takken in het beeld tot een minimum waren beperkt) en we stelden ook in dat er niet alleen foto's maar ook filmbeelden gemaakt zouden worden. Ook een tweede sessie van vijf dagen leverden niets op. En toen we met de camera bezig waren, zagen we opnieuw een eekhoorn op het dak van de nestkast zitten. De hoop op bewoning door bosuilen vervaagde. Weer een week later zouden we voor de derde keer de camera uitlezen en we hadden besloten dat dit voorlopig de laatste keer zou zijn.

En toen appte Henk me een paar foto's. "Op 20-3 en 22-3 is er iets geweest" schreef hij erbij, "allebei rond half acht 's avonds. Heb de foto al vergroot, maar kan niet zien wat het is." Ik appte terug: "In ieder geval een bosuil, lijkt mij. En voorzichtig zou ik zeggen: een jong dat probeert terug te fladderen, de nestkast in. Zijn er ook videobeelden?" Die waren er aanvankelijk niet en we bleven nog wat heen en weer appen hoe we meenden de foto's te moeten interpreteren. Uiteindelijk, na wat gestoei met beeldbewerkingsprogramma's, lukte het toch om enkele filmbeelden met elkaar te kunnen delen. En toen was elk spootje twijfel voorbij. Op de verschillende filmbeelden

was duidelijk steeds een jonge bosuil te zien. We kunnen zien hoe een jonge bosuil (op 16 maart) op de takstomp naast de nestkast fladderend zijn evenwicht bewaart. Er is een opname (van 22 maart) waarbij een uil achterwaarts de nestkast uitvliegt (dat doet een volwassen bosuil sowieso niet, maar een jong blijkbaar soms wel). En bij een opname (van 24 maart) zit een jonge bosuil op de nestkast en loert over de dakrand naar de camera. Geweldig!

Op onze filmbeelden is steeds maar één jonge bosuil te zien. Er zitten wel steeds enkele dagen tussen de verschillende opnames, dus het zou goed kunnen dat er meerdere jonge uilen uitgevlogen zijn. Zeker weten we dat niet, maar ook als het er maar één is: wat een succes! De eerste dagen na het uitvliegen kunnen ze nog nauwelijks vliegen en scharrelen wat rond op de takken in de buurt van de nestkast. Ze worden dan 'takkelingen' genoemd. Het was verleidelijk om de bomen in de omgeving grondig af te speuren op de aanwezigheid van jonge bosuilen, maar we hebben ervoor gekozen ze verder met rust te laten.

Roofvogels

IN MIJN TUIN IN BENNEKOM
JOOST VAN MEETEREN

In 2014 en 2018 heb ik een paar keer een roofvogel in de tuin gehad, en dat midden in de bebouwde kom. Het is al een tijdje terug, maar toch. Bijzonder vind ik 't zeker als je tuin aan een drukke weg ligt.

Ab v.d. Linde - oud-lid van IVN Ede - gaf toen in beide gevallen uitsluitsel. De gespotte vogel uit 2014 moet een sperwer zijn geweest, die uit 2018 een buizerd.

De sperwer

Foto: auteur

De sperwer was een aantal keren achter in de tuin op rooftocht. Eén keer kon ik onbespied vanuit een kamer foto's maken. Op een vroege zaterdagochtend, in het prille voorjaar, hoorde ik plots geen vogels meer. Het was ijszingevekkend stil geworden in de tuin. Ik spoedde mij naar buiten en zag de sperwer een zojuist geslagen duif uiteenscheuren. Vervolgens vloog ie geruisloos met de prooi langs het huis weg. Naar een nest? Datzelfde jaar in de zomer vloog de sperwer rakelings en ruisend over mij heen om twee kauwtjes te grazen te nemen. Vanuit een grote kastanjeboom bij de burens gleed hij op zijn prooiën af. De kauwtjes wisten krijsend een goed heenkomen in de struiken te vinden.

De buizerd

Foto: auteur

De buizerd zat op de oprit, zo'n 10 meter van de weg. Bui-zerds zie ik overigens vaker boven Bennekom vliegen, vast op zoek naar een sappig prooi uit een duiventil. In de coronatijd vloog een roofvogel - door de stippen onder de vleugels vast een buizerd - souverain en statig vlak voor mijn fietsstuur langs. Dat was langs het spoor, net buiten Bennekom.

Na 2018 heb ik geen roofvogel meer in eigen tuin gespot. Ik vermoed dat de buurt drukker is geworden, door geregelde bouwwerkzaamheden, jonge gezinnen en gewoonweg meer autoverkeer.

Meer dan alleen bloemen en planten voor kamer en tuin

Harkes
tuincentrum
...daar bloeit wat moo

Klinkenbergerweg 29 Ede tel. 0318-612694
www.harkestuincentrum.nl

Natuurmoment in Ede

HET MEERKOETEN VERHAAL, TUSSEN WATER EN GEVAAR (APRIL 2025)
JANY VAN ZIJTVELD

Hoe klein en teer ze ook zijn, de meerkoetkuikens gaan meteen uit het ei het water op. De eerste kuikens worden meestal in april gezien. Je herkent ze aan hun felgekleurde kopjes, beetje donzig zijn ze wel. Die felle kleuren helpen de ouders om hun jongen in de gaten te houden en te herkennen. Op het water is gevaar: denk aan de reiger aan de waterkant of de roofvogel in de lucht. Misschien heeft een snoek onder het wateroppervlak ze ook wel in de gaten...

De kuikens blijven dicht bij pa & ma

Foto: auteur

De kuikens worden gevoerd met kleine insecten, plantendelen, allerlei waterdieren en ander voedsel dat de ouders verzamelen. Dan duikt pa, dan duikt ma... Voor het duiken naar voedsel moeten ze best wat moeite doen want ze hebben een grote hoeveelheid lucht in hun verenkleed. Het lijkt voor ons mensen misschien vredig om een meerkoetenfamilie zo bij elkaar te zien, maar pa en ma zijn druk met voedsel zoeken, hun kuikens dicht rond zich te houden, want overal kan gevaar ontstaan... Meestal overleven niet alle kuikens, ondanks de toewijding van de ouders.

Een nieuwe generatie groeit op in een onzichtbare strijd ieder dag opnieuw

Een kuikentje wordt gevoed

Foto: auteur

De houtsnip

EN DE ROOFVOGEL
SCILLA KÖHLINGER

Tijdens de donkere dagen voor kerst wandel ik mijn vaste rondje op het Wekeromse zand. Het is een zonnige winterdag met weinig wind. Het smalle pad loopt heuvelop met links het dennenbos dat de zon tegenhoudt en rechts het weidse kale landschap wat zo kenmerkend is voor het Wekeromse Zand. Op de heuvel onder de laaghangende takken van oude dennen ligt al jaren een dassenlatrine. Nu is er nog weinig dassenactiviteit te zien. Tot voor kort zag ik vanaf deze heuvel vaak moeflons, maar nu is het zo stil dat ik het gevoel krijg door een foto te lopen. Ik hoor amper het ruisen van de naalden in de wind.

Ineens fladdert er naast mij met veel kabaal een houtsnip weg. Ik schrik ervan. Direct valt er uit de dennen een grote vogel en de houtsnip verdwijnt met de grote vogel achter een heuvel. Het is weer stil. Ik loop snel door om te kijken waar de vogels zijn gebleven. Die tweede vogel moet haast wel een roofvogel zijn die wachtte op zijn kans zijn ontbijt te vangen. Kan ik de voor mij gevluchte houtsnip nog redden? Zodra ik achter de heuvel vandaan kom zie ik de jager wegvliegen. De houtsnip blijft achter en strompelt onhandig voor mij weg door mos en buntgras. Ik blijf rustig in de buurt om te kijken of de houtsnip zich herstelt. Ik zie alleen wat bloed bij zijn staart. De houtsnip doet pogingen om weg te vliegen, maar hij komt niet van de grond. Uiteindelijk blijft hij op de grond liggen. Ik wacht rustig af, maar hij doet geen pogingen meer om weg te komen. Na een half uur geef ik het op en vervolg mijn wandeling.

De vlerken van een houtsnip

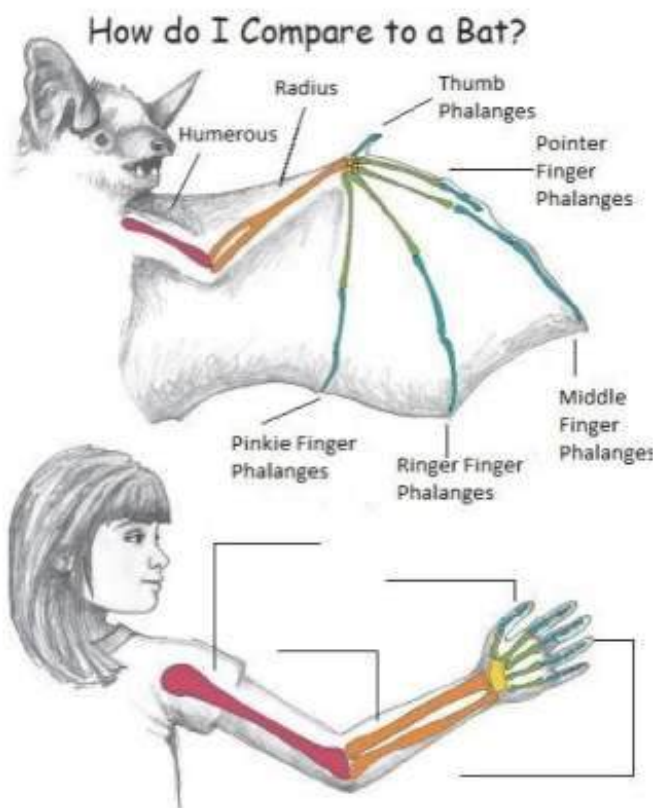
Foto: auteur

Als ik na twee uur weer terugkom op de plek waar ik de houtsnip had achtergelaten is die voor de tweede keer ten prooi gevallen aan de roofvogel. De kop is verdwenen en het lijfje is half opgevreten. Het verbaast mij dat ik nog resten zie. Misschien had de jager nog wat laten liggen voor later. Ik knip een van de vleugels van wat eerder de houtsnip was af en neem hem in een zakje mee. De rest laat ik liggen voor de jager. Thuisgekomen speld ik de vleugel op een stuk hout en stop hem ik een bak met zout om te drogen. Tijdens natuurexcursies kunnen deelnemers de vlerk bewonderen. Bedankt houtsnip!

Over vleermuizen

EEN BOEIENDE LEZING VAN LAURA KIJM
HANS GONGGRIJP

Op 12 maart heeft IVN Ede een lezing georganiseerd over vleermuizen. Laura Kijm van de vleermuiswerkgroep Gelderse Vallei hield voor de 25 deelnemers een enthousiast verhaal over deze bijzondere zoogdieren. Het was een interactief verhaal, want Laura vroeg ons om zelf gedetailleerd een vleermuis te tekenen. Dat was nog niet zo eenvoudig want de vleugels zitten vast aan de armen en aan de lange vingers van de vleermuis. En hoe dat precies zit weten de meesten niet.

Anatomie van vleermuis en mens

Bron: Laura Kijm

Wereldwijd zijn er zo'n 1400 verschillende soorten vleermuizen. Dat is 20% van alle zoogdiersoorten! Daarvan zijn er in Europa 35 en in Nederland 21 soorten te vinden. Zoals de dwergvleermuis, laatvlieger, grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis. Het zijn nachtdieren en ze verschuilen zich overdag in spouwmuren, dakbeschot en boomholten. Door echolocatie kunnen ze goed navigeren en insecten vangen. Ze zijn in het donker met een batdetector, batlogger of warmtebeeldcamera te volgen. Elke soort heeft een eigen roep met een specifieke frequentie en vorm van geluid. Door spouwmuurisolatie is het aantal schuilplaatsen voor vleermuizen sterk verminderd. Je kan helpen door het plaatsen van goede vleermuiskasten van Vivara, Unitura of Veldshop. Laat buitenlampen naar beneden schijnen

om strooilicht te beperken en leg een vijver in de tuin aan. En gebruik geen pesticiden of ander gif. Laura heeft aangegeven dat zij bereikbaar is voor meldingen van gewonde of gestrande vleermuizen. Via 0631083949, via Signal en Whatsapp maar ook telefonisch (als het kan neemt Laura op, anders belt zij terug). Een berichtje met foto van het dier is altijd goed en verhelderend. Als je ergens anders bent kan je op vleermuis.net zoeken naar hulp in de buurt.

Rob van de Bor

ONTVING EEN KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING
TRUUS VAN OTTERLOO

Op 25 april ontving één van onze leden een koninklijke onderscheiding. Deze eer viel te beurt aan Rob van de Bor uit Renswoude, hij werd benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau en kreeg zijn lintje opgespeld door Petra Doornenbal, burgemeester van Renswoude. Rob kreeg deze onderscheiding op grond van maar liefst 11 aanbevelingsbrieven. Hij is dan ook op vele terreinen actief geweest, en nóg, als vrijwilliger. Het geven van buiten(natuur)lessen voor schoolkinderen, samen met Ria en andere vrijwilligers, is daar slechts één voorbeeld van. Voor IVN Ede heeft hij in het verleden meegedaan met de schoolgidsen (toen Ria coördinator was); hij was lid van de fotowerkgroep en samen met Ria geeft hij nog steeds excursies in kasteelpark Renswoude. In onze aanbevelingsbrief hebben we onder meer vermeld: We kennen Rob als een positief en enthousiast mens met hart voor de natuur, hart voor mensen en met een drive om iets voor de maatschappij te betekenen. Rob is recent ook een jaar 'klimaatburgemeester' van Renswoude geweest. Een rol die heel goed past bij zo'n gedreven IVN-er, al speelt IVN als vereniging hier geen rol in. Op de site van de ondernemersvereniging Renswoude geeft Rob een terugblik op zijn 'burgemeestersjaar'. Met die terugblik besluiten we: daarin wordt duidelijk hoezeer Rob bij natuur, duurzaamheid en educatie betrokken is en hoe hij daar ook werkelijk handen en voeten aan geeft: een inspirerend voorbeeld!

Rob en Ria van de Bor

Bron: Duurzaam Scherpenzeel

Klimaatburgermeester

VAN RENSWOUDE. EEN TERUGBLIK VAN
ROB VAN DEN BOR

Algemeen

Een jaar lang mocht ik klimaatburgemeester zijn in ons dorp. Met aandacht voor energie (besparing), duurzaamheid en biodiversiteit. Een hele zorg! Gesprekken met burgers, ambtenaren en ondernemers op de markt, op straat of op een geplande bijeenkomst heb ik als nuttig en fijn ervaren. Altijd vriendelijk en met een beetje humor! Bijzonder waren onze lessen op de scholen in het kader van warme truiendag. Samen met mijn vrouw mochten wij vertellen over onder andere energiebesparing en duurzaamheid. Zelf proberen we in woord en daad het goede voorbeeld te geven en de tips van de leerlingen waren voor ons een waardevolle aanvulling. Het motto daarbij is: doe wat bij je past en ieder klein stapje is er één, op weg naar een beter milieu!

De Boomfeestweek met de leerlingen van groep 6 was ook echt een feestje. Op Spikhorst zijn fruitbomen geplant en hoe leuk was de mededeling van een kind: “oh kom snel kijken er zit nu al een hommelt bij”. Met meerdere vrijwilligers verzorgen wij al jarenlang buitenlessen en dat blijven we gewoon doen. Het is zo belangrijk kinderen met de natuur in aanraking te brengen.

Vrijwilligers van de werkgroep Renswoude Schoon ont-
doen geregeld hun eigen wijkje van zwerfafval. Daarnaast zijn er twee opschoondagen geweest waar iedere inwoner van Renswoude aan mee kon doen. Met gemiddeld tussen de 15 en 25 personen wordt dan het hele dorp opgeruimd. Toch hoop ik dat mensen zich er meer van bewust worden dat afval in een bak hoort en niet langs de weg. Deze activiteiten blijven we organiseren.

Ook wil ik nog even stilstaan bij de gesprekken die met ondernemers zijn gehouden, soms op verzoek van een ondernemer zelf. Het geeft een goed gevoel als je merkt dat jouw verhaal anderen aan het denken zet en zelfs dat plannen concreet uitgevoerd worden en zo weer een inspiratie vormen voor anderen.

Aan het einde van mijn jaar als klimaatburgemeester wil ik graag het stokje doorgeven. Iedere bijdrage, hoe gering ook is een bijdrage aan een betere leefomgeving voor iedereen.

Rob van de Bor

Bron: Scherpenzeelse Krant

Een excursie

“VROEGE VOORJAAR EN PADDEN”
JOKE VELTKAMP

Begin april ervoeren 4 groepen 5 of 6 het vroege voorjaar in het bos terwijl ze de tocht van de padden liepen vanuit hun overwinteringsplaats in het bos naar het voortplantingswater. Onder de beukenbomen lag een tapijt van beukenkiemplantjes waarvan enkele door de kinderen meegenomen werden. Vogels zongen volop, wilg en hazelaar lieten hun bloemen zien.

Voorjaarsexcursie bij het water

Foto: auteur

De leerlingen ontdekten hoe de padden met schermen en tunnels veilig de Horalaan konden oversteken op weg naar het water waarin ze geboren waren en dat ze konden ruiken. Door te lopen als een pad en als een kikker ervoeren de leerlingen het verschil tussen beide. Door middel van een quiz werd de levensloop van de pad doorgenomen en aan het eind nog eens herhaald met een waar/niet waar quiz.

Hoewel er al meer dan 1000 padden naar de poelen gebracht waren door de paddenwerkgroep Hora Est, zagen we ze niet, maar ontdekten vrijwel alle leerlingen wel een kikker en kikkerdril.

Het waren toch weer heel geslaagde excursies, mede doordat we het enorm troffen met het weer. Om deze reden willen we deze excursie blijven aanbieden.

Voorjaarsexcursie in het bos

Foto: auteur

Ledenenquête 2025

TRUUS VAN OTTERLOO

Het was voor mij een genoegen om alle ingevulde enquêtes te verwerken: van zoveel positieve en opbouwende antwoorden moet een mens wel blij worden! Een paar krenten uit de pap tussen de spontane opmerkingen: “Leuke, actieve afdeling, betrokken leden en mooi die bevologenheid op gebied van natuur, milieu en educatie. Was ik maar eerder lid geworden” en “Erg leuke en bruisende afdeling! Ga zo door! Het volle wandelprogramma en de actieve scholenwerkgroep maakt dat IVN Ede een echte educatieafdeling is, en dat is waarvoor we gemaakt zijn!” Er waren ook kritische geluiden. Gelukkig maar, want die geven aan waar iets verbeterd kan/moet worden!

De open vraag over het gevoel bij IVN Ede leverde ook al veel mooie en warme woorden op. Deze zijn verwerkt in de hierbij afgebeelde wordCloud. Maar wie goed kijkt ziet daarin ook staan: afwachtend, veel werk, verbinding met elkaar kan beter, weinig jongeren, weinig vernieuwend. Dat zijn dus punten waar we aandacht voor moeten hebben (en voor een deel zeker al hebben).

Hoewel er in meerdere nieuwsbrieven is opgeroepen de ledenenquête in te vullen bleef de respons wat laag: slechts 20% van de leden, 59 personen, vulden hem in. We zullen maar aannemen dat IVN-ers over het algemeen liever in de natuur dan achter de computer vertoeven. Natuurlijk hadden we er graag meer gehad, maar 59 ingevulde enquêtes bleek genoeg om er informatie uit te halen. We kunnen er als bestuur in elk geval voorlopig mee vooruit. Wie erin geïnteresseerd is, kan op de website de uitslag gedetailleerd terugvinden. (Over ons, Bestuur).

Op de vraag naar mogelijke inzet kwam veel respons. veel leden zijn bereid iets te doen, vooral diverse hand- en

spandiensten. Dat is erg fijn! We maken er lijsten van en kunnen daardoor meer gericht mensen vragen voor verschillende taken. Om toch ook de 80% van de leden te bereiken die de enquête niet hebben ingevuld, zullen oproepen alsnog in de nieuwsbrief worden geplaatst. Duidelijk is dat taken die een meer structurele tijdsinvestering vragen minder in trek zijn. Zo was er helaas niemand die aangaf nu of in de toekomst gevraagd te mogen worden voor het bestuur. Dat is jammer, want zonder bestuur kunnen we als vereniging niet bestaan. Op dit moment zijn we gelukkig voltallig, maar er is veel werk te verzetten. Opvolging op termijn en/of aanvulling op dit moment is zeker nodig. Kunnen we wat dat betreft onze hoop vestigen op de 80% leden die de enquête niet heeft ingevuld? We hopen dat zich hiervoor vroeg of later toch leden melden. Wellicht ook voor de redactie van de Groene Gids, of voor het coördineren van PR-zaken, of...

Nog een paar uitkomsten:

- Er blijkt belangstelling te zijn voor cursussen (planten, vogels, tuinreservaten, landschappen, duurzaamheid) of werkgroepen (werken in het landschap, planten, duurzaamheid) die we nu nog niet hebben. Ongetwijfeld gaan we als bestuur onderzoeken welke haalbaar zijn, al zal het tijd kosten voordat er daadwerkelijk iets is opgestart.
- De beoordelingen van de activiteiten en de diverse communicatiekanalen waren overwegend positief. Dat is mooi en goed om te horen! Maar ook hier geldt dat we vooral kunnen leren van de mindere beoordelingen. We gaan ermee aan de slag!

Iedereen die de enquête heeft ingevuld, hartelijk dank!

Over de adverteerder

CORINE KLAPWIJK

Al jarenlang staan in de Groene Gids verschillende advertenties. In deze nieuwe rubriek willen wij jullie nader laten kennismaken met de mens/de onderneming achter de advertentie. Als eerste is de redactie op pad gegaan naar Wolfheze.

We interviewden Henk Veldkamp van Natuurgadgets.nl. Natuurgadgets heeft een winkel in Wolfheze met een grote voorraad ‘hebbelingen’ voor in de natuur, die ook via een webwinkel worden verkocht. De drijvende kracht is Henk Veldkamp. Hij runt het bedrijf samen met zijn echtgenoot. Natuurgadgets bestaat vanaf 2014, dus al ruim 10 jaar. Voor die tijd was Henk werkzaam als manager HR bij zorginstellingen. Om Natuurgadgets goed te kunnen opzetten, is Henk zzp’r geworden. Hij kon toen zijn tijd goed verdelen over kleine projecten in de zorg en zijn onderneming. Vanwege de groei en zijn eigen inbreng in de onderneming liep het aantal projecten in de zorg steeds meer terug en nu Henk met pensioen is, kan hij zich helemaal richten op wat begon als een hobby en wat nu zijn passie is.

Zijn liefde voor de natuur is ontstaan in de omgeving van Wapenveld. Daar liggen zijn roots. Met de IJssel en het landgoed Petrea dichtbij was daar voor Henk veel te ont-

dekken. Na zijn opleiding volgde een carrière in de zorg. Daarna kon hij veel tijd besteden aan het uitbreiden van zijn natuurkennis. Dat lukt nog goed rond Wolfheze met de Reijerskamp vlakbij. Dit prachtige natuurgebied inspireert hem.

Henk is al lang lid van IVN Ede. Hij was deelnemer van een schoolgidsencursus en gaat nog regelmatig mee met het bos in, assisteert bij het waterbeestjes zoeken en helpt bij de paddentrek. Omdat hij regelmatig voor zijn werk naar Bonaire moest, is Henk gestopt met deze activiteit. Op het ogenblik volgt hij een cursus bij Nature Today.

We spraken ook over de doelgroep van Henk. Natuurlijke liefhebbers die hun natuurbeleving intenser willen maken door met een verrekijker of andere hulpmiddelen de natuur wat dichterbij te halen of met boeken hun natuurkennis willen uitbreiden. Voor (groot)ouders en heeft hij leuke cadeautjes voor kinderen in voorraad. Hij heeft een serie van Freek Vonk met leuke gadgets voor kinderen. We hadden het met elkaar over de loeppotjes en hoeveel plezier kinderen daaraan beleven. Henk liet ons de 'insectenzuiger' zien. Wordt dat de vervanger van het loeppotje?

Andere leuke cadeautjes, die Henk in voorraad heeft, zijn een weerstation, een kindercamera, een wildcamera, een LED-hoofdlamp uit de Freek Vonk-serie. Op zijn website heeft hij een indeling gemaakt van gadgets voor kinderen in verschillende leeftijden. Daar zijn heel veel leuke cadeautjes voor kinderen te vinden.

Natuurgadgets is dealer van Kowa. Henk heeft niet voor een A-merk zoals Zeiss gekozen. Een dergelijk dealership vraagt een uitgebreide showroom en een grote voorraad en dat zou zijn winkel tot een verrekijkerwinkel maken. Hij richt zich liever op een breed assortiment van hulpmiddelen voor de betere natuurbeleving.

Naast kinderen, ouders en grootouders horen alle natuurliefhebbers tot zijn doelgroep. Op zijn website is te zien wat hij verkoopt. Hij heeft alles in voorraad: voorwerpen om te kijken, zoals microscopen, spottingsscopers, vergrootglazen, verrekijkers en nog veel meer. Verder allerlei zak- en hoofdlampen, vleermuisdetectoren en natuurboeken. Neem eens een kijkje op zijn website. Het is de moeite waard. De levertijden zijn kort: vóór 16.00 uur besteld, de volgende dag in huis (als post -NL meewerkt). Ook voor het thema van deze Groene Gids: roofvogels, heeft hij kijkers om roofvogels te spotten en boeken om meer kennis te vergaren over deze vogels. Zodat de beleving van roofvogels nog intenser wordt.

Natuurgadgets is ook bezig met nieuwe producten. Henk vertelt enthousiast over duurzame nestkasten van larix-hout, die hij speciaal laat maken. Het is de bedoeling dat daar cameraatjes in gemonteerd worden. Hij krijgt drie types: standaard 2 MP, andere camera's met 5 MP voor streaming op tv of tablets en camera's voor grotere nestkasten voor bijvoorbeeld roofvogels.

Als laatste laat Henk een gestabiliseerde verrekijker zien die geschikt is voor mensen die niet zo vast ter hand meer

zijn, zoals bijvoorbeeld natuurliefhebbers met Parkinson. Het trillen van de handen wordt gecompenseerd door de kijker. We denken dat deze verrekijker ook voor ouderen heel handig is.

Henk heeft van zijn passie zijn werk gemaakt, maar zijn werk blijft zijn hobby. Hij is blij dat hij zich nu geheel aan natuurgadgets kan wijden. Al-met-al hadden we een leuke middag en zijn we veel te weten gekomen over de winkel achter de advertentie in onze Groen Gids.

De kamerplanten van mijn moeder

Column van Scilla Köhlinger

De mooiste dag van de week was voor mijn moeder de donderdag. Ze woonde in Weerdenstein en elke donderdag kwam Appie langs met zijn bloemenwagen. Elke week kocht ze bloemen en planten bij hem. Van klein tot groot, voor op haar balkon en voor binnen in huis en voor al haar vrienden en kennissen als cadeau. Als ik op vrijdag bij haar langsging, liet ze haar nieuwe planten en bloemen zien. Haar vensterbanken stonden al snel vol met planten. De nieuwelingen werden vanaf toen op haar salontafel gezet. Ze kon nog net over de planten en bloemen naar de tv kijken.

Zelf heb ik bijna geen planten in huis staan. Ik ben gek op planten, maar wel als ze in de vrije natuur staan op een plek die ze zelf kiezen en niet in een huis. Voor in mijn tuin koop ik liever groen dat niet met gif werd bespoten zodat insecten niet worden vergiftigd. De planten van mijn moeder werden goed verzorgd tot ik erachter kwam, dat het haar niet meer goed lukte. Haar gezondheid werd steeds slechter. Elke keer als ik langsging gaf ik de planten water, maar toch ging het steeds vaker mis. Door de warmte in de zomer en de droogte bij de cv in de winter kregen planten niet altijd op tijd water. Gelukkig kon een dode plant vervangen worden want Appie kwam elke donderdag langs. Ook zette ik een emmer water op het balkon zodat ze met een bakje haar planten vanuit haar stoel kon watergeven.

Uiteindelijk aan het einde van de winter belandde mijn moeder onverwachts in het ziekenhuis. Op een van haar laatste dagen bewonderden we samen de sneeuwkllokjes in haar tuin. Het begin van een nieuw warmer seizoen. Ze heeft helaas niet meer van de lente kunnen genieten en overleed vlak nadat de sneeuwkllokjes waren uitgebloeid. De planten uit haar huis zijn door familie meegenomen en verhuisd naar een nieuwe vensterbank. Ook mijn thuiswonende zonen hebben planten van haar meegenomen voor op hun kamer. Die jongens zijn veel te druk en vergeten wel eens hun planten. Daarom zorg nu nog steeds voor de planten van mijn moeder. Laatst stond een van haar orchideeën in bloei, jammer dat ze er nu niet meer van kan genieten.

KINDERPAGINA

De bekendste roofvogel van Nederland is de buizerd.

Fiets je vaak door het bos of langs een groepje bomen in een veld met bloemen en grassen? Dan zie je vast weleens een buizerd. Buizerds hebben vaak een nest in zo'n groepje bomen en gaan in het veld op zoek naar voedsel. Zij zoeken naar veldmuizen en jonge konijntjes voor hun jongen en ook naar regenwormen, kevers, kikkers, padden en jonge vogeltjes.

Kijk eens goed naar de poten. Deze zijn heel geschikt om een prooi van de grond te pakken en mee te nemen. Met die scherpe klauwen houdt hij de prooi stevig vast, ook tijdens het plukken (veren eraf trekken).

Opvallend is de snavel: geel dichtbij de kop en bruin/zwart aan de punt. (www.wildlifespotten.nl)

Hiernaast zie je een buizerd in de lucht. Soms als je buiten omhoog kijkt, zie je een of meer buizerds zweven. Kijk eens goed naar de tekening. Tel de 'vingers' aan de vleugels. Dat zijn er aan ieder vleugel vier. Die kan je ook tellen in de lucht. Verder zijn kop en staart van de buizerd maar klein. Zo kan je een buizerd herkennen.

De buizerd is naast de bekendste ook de meest voorkomende roofvogel in ons land. Je kunt ze niet zo goed herkennen aan hun verenkleed. De veren hebben een variatie aan kleuren: van donkerbruin tot bijna wit. Andere roofvogels zijn ook vaak bruin.

Op de paaltjes langs de snelweg is vaak een buizerd te zien. Let er maar eens op als je in de auto een lange rit maakt. Daar zit de buizerd te wachten op een prooi die langs loopt in het gras. Muizen zitten graag in het gras langs de snelweg (www.vogelbescherming.nl)

Met de snavel kunnen buizerds heel goed een prooi plukken. Op deze foto zie je dat. Deze buizerd heeft een bunzing te pakken.

(Kees van der Klauw, www.vroegevogels.bnnvara.nl)

Veel plezier bij het spotten (zien en herkennen) van een buizerd! Je wordt vast een echte roofvogelspotter.